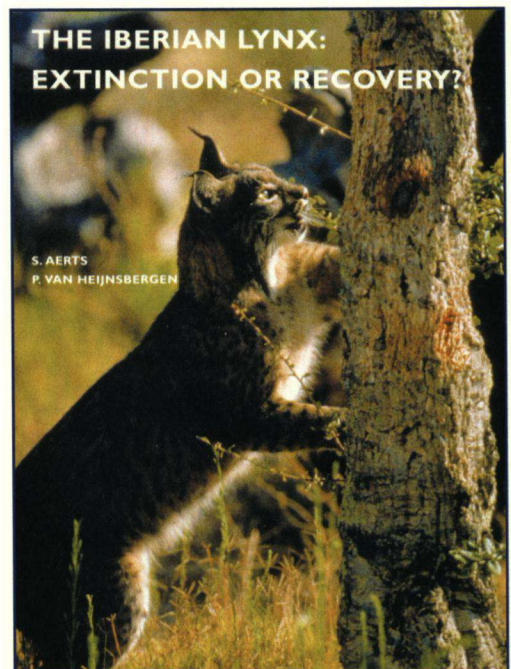

The Iberian lynx: extinction or recovery?

De pardel los of Iberische lynx is de laatste eeuw de meest bedreigde kattensoort van de wereld geworden. Zo'n honderd jaar geleden kwam de soort nog overal in heel Spanje en Portugal voor; 25 jaar geleden waren er nog duizend en nu ligt het aantal rond de honderd, verspreid over twee populaties. De IUCN probeert door middel van dit boekje meer aandacht voor het probleem te krijgen en de coördinatie tussen nationale en internationale organisaties te verbeteren.

De biologische achtergronden (oorsprong, verspreiding, ecologie, bedreigingen) worden systematisch bij elkaar gezet door Stephan Aerts. De belangrijkste bedreigingen zijn het verdwijnen en degenereren van de habitat. Daarnaast is het aantal verkeersslachtoffers relatief hoog en is er weinig te eten. Konijnen vormen van origine het stapelvoedsel en ook in Spanje woedden myxo matose en RHD.

Uitgebreid wordt ingegaan op de mogelijke beschermingsmaatregelen. Het al in 1992 gestarte fokprogramma begint eindelijk resultaten te krijgen.

Het zal veel inspanning vergen om de verschillende bedreigingen tot staan te brengen en weer een behoorlijke basis op te bouwen. Dat vereist ook internationale inspanningen.

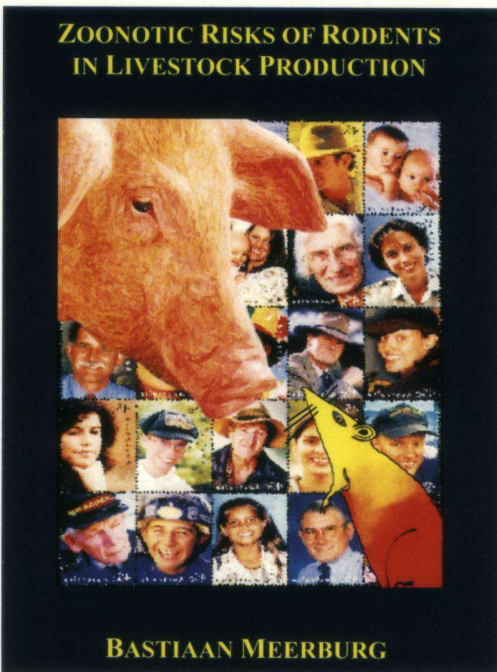
De jurist Pieter van Heijnsbergen schetst de verschillende aspecten van wetten en conventies, waar deze lynx onder valt. De taken of activiteiten van de betrokken verschillende gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties zullen nauwer op elkaar moeten worden afgestemd. Daarbij zullen de inspanningen, óók financieel moeten worden opgevoerd. Want het dreigende uitsterven van de eerste grote kat sinds de sabeltandtijger (zo'n tienduizend jaar geleden) kunnen we toch niet laten gebeuren, zeker niet in onze eigen achtertuin.

Marius den Boer

- Aerts, S. & P. van Heijnsbergen. 2006. The Iberian lynx: extinction or recovery? IUCN, 48 pp. ISBN 10-90-75909-16-0

Plagdieren en ziekten

Op 24 mei promoveerde onze redactiemedewerker Bastiaan Meerburg aan de universiteit van Amsterdam. Van harte gefeliciteerd!

Zijn proefschrift gaat over knaagdieren op biologische veehouderijen. Niet alleen veroorzaken ze (knaag)schade en eten ze een deel van het veevoer, ze kunnen ook ziekteverwekkers overdragen. Mensen kunnen ziek worden door direct contact met knaagdieren en door consumptie van melk of vlees van besmet vee. Plagdierbeheersing wordt daarom een prioriteit voor de eliminatie van pathogenen.

Van verschillende ziekteverwekkers (Salmonella, Campylobacter en Toxoplasma) werd bij wilde knaagdieren het besmettingsniveau gemeten. Van de 282 dieren, verdeeld over 10 soorten 'muizen' (van huisspitsmuis tot noordse woelmuis) werden van Campylobacter en Salmonella alleen besmettingen gevonden bij de huismuis en de bruine rat.

Bij de overdracht van Toxoplasma spelen vooral katten een rol van betekenis. Een substantieel deel van de kleine zoogdieren (met name huisspitsmuizen) is drager van de parasiet. De (detectie-)technieken moeten hier nog verder worden ontwikkeld om goede conclusies over het vóórkomen en de effecten in de voedselketen te kunnen trekken.

Interessant is ook het hoofdstuk met een ethische analyse van plagdierbestrijding (niet overbodig in een land waar je geen bijenmerkjes mag plakken op vlermuizen om het gedrag te onderzoeken, maar wel muskusratten in vallen mag laten verdrinken, wat verder nergens in Europa is toegestaan). Gepleit wordt voor een aanpassing in methoden van plagdierbestrijding, en vooral ook het kort houden van knaagdierpopulaties. Daarnaast is een goede behandeling van dierlijke producten voor consumptie zeker zo belangrijk, zoals snel invriezen, eventueel bestralen en in elk geval het door de consument goed verhitten van vlees.

Maar we moeten beseffen dat er ondanks het toepassen van allerlei maatregelen een spanning blijft tussen diervriendelijke manieren van het produceren van voedingsmiddelen en de voedselveiligheid.

Marius den Boer

- B.G. Meerburg. 2006. Zoonotic Risks of Rodents in Livestock Production. 176pp. Universiteit van Amsterdam. ISBN 10-90-810639-1-X